

משרד החינוך והתרבות - המחלקה לתרבות תורנית

עלון הדרכה להוראת פרשת השבוע
ע"פ הגלידה של צחמה ליבוביץ

20/1

בשא (תשכ"א)

ד' כ"א-מ"ט

פרשת במדבר ותחילת פרשת בשא (הנראות כהמשך ישיר שלה, ע' שאלה א2) קשה ללמוד. אין בהם אלא רשימות של שמות, מפקדים, מספרים, סדורי מחנה - לכאורה אין לחנין מח משמעותם של דברים אלה ולמה נכתבו בחורה בפרוט כזה. לטעמם של מפקד השבטים ע' סבות שונות בגליון במדבר תשי"ב.

ואולם כל הסיבות הנצמרות שם אין כחן יפה גם לנטק את מפקד חלויים, ובמיוחד את המפקד הכפול (מבן שלטים טנה - מבן חדט).

וכן יש לשים לב לטיבוים בבצוע המפקדים ובטיבוים בנסוח הדברים. המפרטים בייחוד אנרבגאל, אלטיך, אור החייט, מלבי"ם עסקו רבות בטאלות אלה, ולפעמים הצליחו גם לגלות מטמעותם של דברים המתלכטים בסדורים קלים אלה. והנה אחדות מטאלותיהם כדוגמא:

למה נצטוו מטה לבדו על מנין חלויים (הראטון) ולא נצטוו עמו אחרן בזה גם כן, כמו ונצטוו טניהם על ענין יטראל.

למה במנין בני קחת נצטוו יחו אחרן ומטה ובבני גרטון היתה הצואה לבד למטה.

למה בגרטון נאמר "גם המה" ולא נאמר כן בבני מררי.

למה נאמר במנין השבטים "טאר" ובמנין קחת וגרטון נאמר "נמא".

ולמה נאמר בסכומט "אלה פקודי מטפחות הקחת" ולא נאמר כן באחרים, אלא אלה פקודי מטפחות בני גרטון אלה פקודי מטפחות בני מררי

ולמה במפקד ראטון (מבן חדט ומעלה) נפקדו בסדר גילמט: גרטון, קחת ומררי ואלו במפקד טני (מבן שלטים טנה ומעלה) לא נפקדו לפי סדר גילמט אלא קחת גרטון מררי?

חז"ל ומפרטיבו אין רואים בכל אלה גוונים הבאים להציל קורא מטעמם, ולא דברים ט"במקרה" אלא מוצאים מטבוים אלה בסגנון הדברים דבטה ומתקה טל תורה.

ל-ד 1 הטרה גם תרומה טמות רבה ל"ד ב':

(טמות כ"ה י') "ועטן אהון עצי טמים" מפני מה בכל הכלים כתוב "ועטית" ובאררון כתיב "ועטו"?

אמר ר' יהודה בר טלוס: אמר לו הקב"ה: יבראו הכל ויעטקו בארון, כדי שיזכך כלם לתורה".

גם כאן בלמד חלק מתוך המצוי בסגנון טבין גוף טני יחיד בטצות עטית כל הכלים לבין גוף טליח: רבים טבצורי עטית הארון.

בדומה למדרט הטובא ב-2ד גויאה כיצד מנוצל הבדל דק בין פטוקים טקביליח להוצאה לקח למוסר:

מוצאים אבר אי-הקבלה בין טלטת הפטוקים הבאים:

ד' ל"ז: אלה פקודי מטפחות הקחתי ... אטר פקד מטה ואהרן על פי ה' ביד מטה

" ט"א: " בני גרטון ... אטר פקד מטה ואהרן

" ט"ה: " בני מררי אטר פקד מטה ואהרן על פי ה' ביד מטה

ועל טוני זה זה בסגנון הטטוקים דורט:

במדבר רבה ר' (ט):

למה לא נאמר במנין בני גרטון ביד מטה כמט טאטור במנין בני קחת?

לכי טבני קחת אטר הקב"ה למטה סימנה אהרן עם מטה, הקב"ה הזכיר לאהרן בראט המנין על דעת כן, סימנה כל חלויים עם מטה.

אבל מטה מטטמט טבמנין בני קחת הזכיר הקב"ה לאהרן ולא הזכירו עוד לא במנין בני גרטון ולא במנין בני מררי, חטב מטה בועתו: "לכך אטר לי הקב"ה סימנה אהרן בני קחת עמי, מפני טעל ידו נעטית כל מטאם וכל עבודתם, אבל עבודת בני קחת ובני מררי טאינה נעטית על ידו, אינו רוצה (=הקב"ה) סימנה אהרן עמי".

לכך אטר לו לאהרן, סימנה בני קחת עמו בטט הקב"ה, ולכך כתיב במנין בני קחת "על פי ה' ביד מטה". אבל כטבא למנה בני גרטון, לא אטר לו מטה לאהרן בטט הקב"ה, סימנה בני גרטון עמו, - אלא חלק לו כבוד לפי טהיה אחיר הגדול והוליקו עמו וצפרו עמו למנין, לכך לא נאמר (לגבי בני גרטון) "על פי ה' ביד מטה".

להבנת ד3 ע' גליון במדבר תשי"ח טאלה א ועלון ההדרכה על הסכנה האורבת לבני קחת נוטאי הארון!

נחמה ליבוביץ